

AMATAS VĒSTIS

Pienācis rudens ražas laiks!
Laiks uzņemt ar vitamīniem
bagātos dārzeņus un augļus!

Amatas novada pašvaldības
informatīvais izdevums Nr. 139
2020. gada 15. septembrī

www.amatasnovads.lv facebook.com/amataLV twitter.com/AmatasNovads instagram.com/visitamata

Leģendārajam ezerpiļu pētniekam, arheologam Jānim Apalam – 90

Eva Koljera,
Āraišu ezerpils un tūrisma nodaļas vadītāja

Āraišos darbojies leģendārs arheologs, pētnieks, radītājs, vizionārs, izcila, iedvesmojoša personība – Jānis Apals.

Pateicoties J. Apala darbībai, zinātkārei, nenogurstošai sekošanai savai pārliecībai, mērķiem un sasniegtajiem rezultātiem, Latvijas un arheoloģijas vēsturē daudzas lietas tika ierakstītas pirmo reizi.

Jānis Apals ir Latvijas zemūdens arheoloģijas aizsācējs, un tieši viņam izdevās atklāt ezermitnes desmit ezerus. Arheoloģijas zinātnē tika ieviesta jauna dzīvesvietu kategorija – ezermitne (jeb ezerpils). Rekonstruējot ezerpili, pēc iespējas precīzi atdarinot zinātniski izpētītās senās celtnes ar tā laika instrumentiem, J. Apals kļuva arī par eksperimentālās arheoloģijas aizsācēju Latvijā. Savukārt ezerpils arheoloģisko izrakumu bagātīgie atradumi sniedza līdz šim nezināmu plašu informāciju par 8./9.–10. gadsimta dzīvesveidu un materiālo kultūru. J. Apala zinātniskais darbs Āraišu ezerpils izpētē un tās rekonstruēšanā tika ļoti augsti novērtēts starptautiski, un viņš kā “Āraišu ezerpils fonda” vadītājs 2001. gadā tika aicināts būt par vienu no starptautiskas arheoloģijas brīvdabas muzeju asociācijas EXARC (*International Association of Archaeological Open-Air Museums*) dibinātājiem. EXARC šodien ir ietekmīga, jaudīga profesionāla organizācija ar vairāk nekā 350 biedriem 40 valstīs.

17. septembrī Jānim Apalam apritētu deviņdesmit gadi.

Āraišu ezerpils Arheoloģiskais parks šo gadu vēltis gan arheologa personības, gan darba izpēti, liecību un atmiņu vākšanai, saglabāšanai un popularizēšanai.

Šogad jūlijā jaunajā apmeklētāju centrā durvis vēra pastāvīgā ekspozīcija, kas veltīta pašam J. Apalam un viņa īstenotajam sapnim – Āraišu ezerpils arheoloģiskajai izpētei un rekonstrukcijai.

Pirmo reizi apmeklētājiem ir iespēja aplūkot unikālas izrakumos atrastās senlietas, kas līdz šim glabājušās Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā, un eksponātus no Cēsu Vēstures un mākslas muzeja krājumiem. Viena ekspozīcijas daļa veltīta ezerpils pētniekam, rekonstrukcijas autoram un Āraišu arheoloģiskā parka izveidotājam – J. Apalam. Te atrodama arī viņa bibliotēka, ko arheoloģiskajam parkam dāvinājusi viņa dzīvesbiedre Zigrīda Apala. Ekspozīcijā zilas lentes caurvij visu telpu un ar audioefektiem rada ezera dzelmē ienirstošu sajūtu, kurā tiek atklāti tajā apslēptie dārgumi. Katram ir iespēja kļūt par pētnieku, lai atklātu ezerpils noslēpumus. Ekspozīcijas mūsdienīgā vizuālā koncepta veidotāji ir viena no Latvijas ievērojamākajām muzeju dizaina kompānijām – Dizaina birojs H2E.

Latvijas Arheologu biedrība, godinot J. Apalu un viņa mūža darbu, šogad Āraišu ezerpili pasludināja par Latvijas gada arheoloģisko pieminekli. Šī gada Covid-19 situācija neļāva mums realizēt dažas kopīgas ieceres, tādas kā arheoloģiskos izrakumus un zinātnisko konferenci, taču izmantojām digitālās iespējas un jūnijā Eiropas Arheoloģijas dienās nedēļas garumā aicinājām cilvēkus, kas piedalījušies ezerpils izrakumos, dalīties savos atmiņu stāstos un

ar fotogrāfijām gan mūsu Facebook lapā, Instagram profilā, gan sadarbojoties ar organizāciju EXARC, kuras biedrs esam, viņu digitālajos kanālos.

Atzīmējot J. Apala deviņdesmito dzimšanas dienu, 17. septembrī Āraišu ezerpils Arheoloģiskais parks savus apmeklētājus gaidīs bez ieejas maksas no plkst. 9.00 līdz 19.00. Apmeklētāju centrā būs iespēja tuvāk iepazīt J. Apalu, klausoties intervijas ar viņu televīzijā un radio, bet ezerpili satikties ar ezerpilieti – seno latgaļu pārstāvi, kas ar prieku pastāstīs par dzīvi šajā mītnē.

Godinot J. Apalu, šajā dienā Āraišu Jaunajos kapos būs svinīgs piemiņas brīdis un ziedu nolikšana uz viņa kapa, no kura paveras skats uz viņa sapni – augšāmceltu ezerpili. Piemiņas brīdī plkst. 16.00 piedalīsies Latvijas Republikas kultūras ministrs Nauris Puntulis, kā arī pārstāvji no Latvijas Kultūras mantojuma pārvaldes, LU Vēstures institūta, Amatas novada domes priekšsēdētāja Elita Eglīte, J. Apala dzīvesbiedre Zigrīda Apala un citi.

Āraišu ezerpils Arheoloģiskajā parkā pasākumi Jāņa Apala zīmē turpināsies līdz pat gada beigām, bet jau nākamajā gadā kolektīvs ir apņēmies sākt īstenot Jāņa Apala redzējumu par parka teritoriju kā brīvdabas arheoloģisko muzeju, uzsākot gatavot dokumentus patstāvīga muzeja akreditācijai.

Amatas novada pašvaldība aicina pieteikt pretendentus arheologu Zigrīdas un Jāņa Apalu vārdā nosauktajai prēmijai

Laura Lēgere, arheoloģe
Amatas novada pašvaldības
Tūrisma un Āraišu ezerpils nodaļa

Amatas novada pašvaldība sadarbībā ar nodibinājumu “Āraišu ezerpils fonds” izsludina pieteikšanos konkursam par arheologu Zigrīdas un Jāņa Apalu vārdā nosauktās prēmijas piešķiršanu. Konkursa mērķis ir popularizēt kultūras mantojuma apzināšanu un izpēti novadā, vēstures mācīšanu un sabiedrības izglītošanu, zinātnisko pētījumu un publikāciju izstrādi vēstures zinātnē.

Prēmija tiek piešķirta kopš 2012. gada, un šogad tās piešķiršana saistīta ar Jāņa Apala jubilejas gada atzīmēšanu: arheologam 17. septembrī apritētu 90 gadu. Viņa mūža sapnis un darbs – augšāmcelt Āraišu ezerpili šogad godināta visa gada garumā.

Gada sākumā Latvijas Arheologu biedrība Āraišu ezerpili pasludināja par Latvijas 2020. gada arheoloģisko pieminekli. Pavasarī projektā “Kultūra, vēsture, arhitektūra Gaujas laika lokos” Āraišu ezerpils rekon-

strukcijas papildināta ar aizsargceltnes fragmentu. Tas apmeklētājiem sniedz iespēju dzīvāk un precīzāk iztēloties, kā tolaik, 8./9.–10. gadsimtā, varēja izskatīties ezerpils, kad to no visām pusēm ieskāva aizsardzībai paredzētās celtnes: kaujas eja, guļbaļķu žogs un kamerveida izbūves. Jūnijā tika atzīmētas Eiropas Arheoloģijas dienas, kurās caur stāstiem un atliekiem iepazīstinājām ar Āraišu ezerpils arheoloģiskās izpētes gaitu un rekonstrukcijas tapšanas vēsturi.

Kopš šī gada 1. jūlija Āraišu ezerpils Arheoloģiskā parka apmeklētāju centrā ir atvērta jaunā pastāvīgā ekspozīcija, kurā iedvesmojošo stāstu par Jāņa Apala sapni – augšāmcelt ezerpili, stāsta arheoloģiskajos izrakumos iegūto senlietu oriģināli, uzņemtās fotogrāfijas, zīmējumi, plāni un J. Apala darba kabinets, kurā aplūkojama viņa mūža garumā izveidotā bibliotēka. Augustā, sadarbībā ar Latvijas Arheologu biedrību, tika organizēta talka Meitu salā, kurā atjaunots viens no akmens laikmeta mājokļiem.

“Zigrīdas un Jāņa Apalu vārdā no-

sauktās prēmijas» pasniegšana paredzēta 2020. gada 17. oktobrī, kā viens no J. Apala 90. gadadienai veltītajiem pasākumiem. Ikviens aicināts pieteikt pretendentus – zinātniekus, novadpētniekus, skolotājus – cilvēkus, kuri ar savu darbu ir veicinājuši kultūras mantojuma un vēstures izpēti pēdējo četru gadu laikā.

Prēmija tiks piešķirta trīs nominācijās:

- par vēsturiskā mantojuma un cilvēku dzīves izpēti novados;
- vēstures skolotājiem par ieguldījumu skolēnu izglītošanā;
- par pētījumiem arheoloģijā un viduslaiku vēsturē.

Ar konkursa nolikumu var iepazīties Amatas novada pašvaldības mājaslapā www.amatasnovads.lv. Pieteikumi jāiesniedz Amatas novada pašvaldībā vai elektroniski, sūtīt uz e-pastu amatasdome@amatasnovads.lv līdz 2020. gada 1. oktobrim. Tālrunis informācijai par konkursa norisi: 64127935, e-pasts amatasdome@amatasnovads.lv.

PASĀKUMU KALENDĀRS

19. septembrī	Gaujas Nacionālā parka Ceļotāju diena Amatas novadā Aizraujošas aktivitātes – velobrauciens “Amatas zvaigzne – 20 km”, ekskursija Āraišu vēdzirnavās, pārgājiens ar individuālu maršrutu un uzdevumiem Zvārtes ieža apkaimē, iedvesmas pārgājiens Cecīļu dabas takā. Plašāka informācija: www.amata.lv , www.entergauja.com .
20. septembrī	Uz koncertu aicina Ginta Krievkalna, Mārtiņš Ruskis un mūziķi Kristaps Krievkalns un Ēriks Upenieks Nītaures kultūras namā plkst. 16.00. Ieeja 5 EUR
24. septembrī	Aleksandra Kalvāna grāmatas “Drosme darīt” atklāšanas svētki Amatas novada pašvaldības ēkā “Ausmas” plkst. 17.00. Bez maksas
25. septembrī	Latvijas nacionālo partizānu piemiņas pasākums Sērmūkšos plkst. 11.00
26. septembrī	Rudens balle ar grupu “Dziesmu pietura” Skujenes tautas namā plkst. 21.00. Ieeja 3 EUR
3. oktobrī	Lekcija “Brāļu draudzes kustības pienesums Latvijas mūzikas attīstībā”, vada Jurgis Klotiņš, Valsts prezidenta ārštata padomnieks vēsturiskās atmiņas un piederības jautājumos. Āraišu ezerpils Arheoloģiskā parka apmeklētāju centrā plkst. 15.00–17.00. Bez maksas
15. oktobrī	“Muižu laiku stāsti un melodijas” Melānijas Vanagas muzejā plkst. 17.00. Bez maksas

Pilns pasākumu kalendārs
pieejams www.amatasnovads.lv

Citādais Jānis Apals

Šogad 17. septembrī arheologam, Dr. Hist. Jānim Apalam apritētu deviņdesmit gadi. Viņš bija viens no izcilākajiem cilvēkiem, kurus man ir bijusi laime satikt un kopā strādāt, lai īstenotu sapni par ezerpils augšamcelšanu. Domāju, ka arheologs Apals joprojām ir viens no Latvijas sabiedrībā populārākajiem savas profesijas pārstāvjiem, pateicoties ieguldītajam darbam, uzkrātajām zināšanām un īpašai harismai. Taču Jāni Apalu pazinu arī vēl citādu – kā aizrautīgu, ļoti romantisku un dzīvi mīlošu cilvēku.

Veiksmīga liktens pavērsiena dēļ nokļuva Āraišu ezerpilī, kur nostrādāju desmit sava mūža skaistākos gadus. Biju arheoloģe, tikko pabeigusi muzeoloģijas magistrantūras studijas Lielbritānijā, pilna ar ambiciozām idejām. Labi, ka blakus bija Jānis un Zigrīda Apali, kuri iemācīja ieraudzīt un novērtēt īpašo Āraišu vēsturiskās ainavas skaistumu. Tolaik mēs daudz diskutējām par Āraišu ezerpils tālāko attīstību, eksperimentējām – būvējām un jāucām nost, lai pēc tam atkal to celtu augšā.

Reiz tika pieņemts lēmums, ka Jānim ir nepieciešama jauna cepure ar nagu. Izbrīvotajā dienā mēs devāmies uz Cēsu tirgu. Jānis pazuda nepieciešamā pirkuma meklējumos, es pacietīgi gaidīju automašīnā. Pēc laba laika viņš parādījās un aicināja mani izteikt savu viedokli par izvēlēto. Tā bija vienkārša kokvilnas cepurīte spilgti sarkanā krāsā. Jānim vienmēr patika sarkanā krāsā. To viņš skaidroja ar savu dzimšanas vietu Zemgalē pie Leišmales. Pārdevēja bija nolēmusi par cepurīti prasīt nesamērīgi augstu maksu. Taču es Jānim piekritu – ja tā ir istā cepurīte, tad ir jāpērķ, vienalga, cik tā maksā. Mēs abi bezgala laimīgi un ar triumfējošām izteiksmēm sejās atgriezāmies “Ezerličos”, kur mūs sagaidīja Zigrīda. Viss bija labi līdz brīdim, kad noskaidrojās cepurītes cena. Tad galveno triecienu nācās pārciest Jānim. Man tika veltīts izteiksmīgs skatiens, kurā es nolasīju: “Vismaz Tu varēji būt gudrāka...”. Tobrīd divi acu pāri vienlaicīgi iedūrās dziļi jo dziļi grīdā. Šis sarkanās cepurītes stāsts kļuva leģendārs, un Jānis katru reizi pievērsot sev zinātāju uzmanību, cepuri ar lepnu-

mu nēsāja, līdz tā Āraišu ezera saulē izbalēja gluži gaiša.

Jānis bija gardēdis. Viņa vājība – zupas. Labas zupas pagatavošanas mākslu viņš iemācīja arī man, atklājot īpašo garšvielu, kura ir jāpievieno tūlīt pēc tam, kad tā ir noņemta no uguns. Bieži, vakaros iebraucot “Ezerličos”, mēs sēdāmies pie Jāņa klātā galda, lai pārspriestu aktuālos jautājumus. Tad viņš parasti ar nelielu pārmetuma noti balsī mums izskaidroja, cik daudz laika ezerpils materiālu izpētei ir atņēmusi konkrētā ēdiena pagatavošana. Taču man vienmēr bija nelielas aizdomas, ka pēc garām pie izrakumu plāniem, fotogrāfijām un rekonstrukcijas zīmējumiem pavadītām stundām nažu asināšana un produktu griešana perfekti vienādos gabaliņos, iespējams, ļāva Jānim apkopot savas domas pēc dienas laikā paveiktā darba.

2000. gadā pienāca ziņa, ka Jānis Apals kā viens no sešiem izvēlētajiem Eiropas arheoloģisko muzeju pārstāvjiem ir uzaicināts veidot jaunu apvienību. Jāatzīstas, ka sākumā biju ļoti skeptiska, jo liekas naudas mums nebija, jābraucauri pus Eiropai, lai dibinātu īsti nezin ko. Tā kā Jānis pats nevarēja braukt, jo tikko bija pārcietis operāciju, braucām mēs ar Zigrīdu Apalu – ar autobusu cauri Polijai uz Erlinghauzenu Vācijas

kalnos. Gulējām hosteli divstāvu gultās. Pēc gada uz EXARC sanākumi Dānijā, pateicoties Kultūrkapitāla fonda atbalstam, kopā ar Jāni jau devāmies ar lidmašīnu. Tur ierodoties, noskaidrojās, ka varam nakšņot tuvējā viduslaiku pili par tam laikam mums neiespējamu maksu vai arī bronzas laikmeta mājokļa rekonstrukcijā – par brīvu. Ja jau nepieciešams, Jānis bija gatavs nakšņot rekonstrukcijā. Es atteicos, jo bija marts. Beigu beigās mums izsniedza mīkstus matračus, lai varētu gulēt uz grīdas muzeja direktora kabinetā. Jānis vienā galda pusē, es – otrā. Tā mēs piedalījāmies šodien lielākā Eiropas arheoloģisko brīvdabas muzeju tikla EXARC izveidē, kur tagad nu jau ir vairāk nekā 300 biedri. Pēc tam ilgus gadus darbojos EXARC valdē – pateicoties Jāņa Apala starptautiskajai zinātniskajai reputācijai un savām angļu valodas zināšanām.

Īpaša vieta mūsu dzīvē tolaik bija Gotlandei. Vienai no skaistākajām vietām, kādu esmu redzējusi. Gotlandes augstskolas projektā katru vasaru Cēsu viduslaiku pili un Āraišos praksē ieradās arheoloģijas studenti. Savukārt mūsu trijotnei bija iespēja ik rudenī pāris nedēļu strādāt Visbijas muzeja un augstskolas bibliotēkās. Joprojām nav skaidrs, kā gadu gaitā izveidojies kuplais Gotlandes draugu pulks katru reizi uzzināja, tieši kad mēs ierodamies Visbijā un kur atrodamies. Šis tikšanās vienmēr bija ļoti patīkamas, taču, izvēloties starp zinātni un atpūtu, bija jāatzīst, ka tas paņēma ļoti daudz laika.

Vienā no gadiem Gotlandē nejausi ieradāmies Zigrīdas dzimšanas dienā. Mums bija noīrēts plašs dzīvoklis vēsturiskā villā pašā jūras krastā. Liels bija pārsteigums, kad nākamajā rītā, atverot durvis, atradām vēl degošas svecītes un ziedus, kurus studenti acīmredzot bija sarūpējuši no blakus esošā botāniskā dārza dobēm. Nolēmām visus savus draugus nākamajā dienā uzaicināt ciemos uz kopīgu ballīti, lai pēc tam mierīgi varētu iegrimt bibliotēku dziļumos. Izrādījās, ka tā bija mūsu lielākā kļūda, jo katrs no viesiem uzskatīja par godu uzaicināt ciemos mūs. Tā kā atlikušo dienu

nepietika, studenti apvienojās grupās.

Tas bija laiks, kad viss šķita iespējams. Kāds bijušais students, kurš tikko bija atgriezies no arheoloģiskajiem izrakumiem Ēģiptē, vienā no vakariem laipni piedāvāja – ja es gribētu, viņš īpaši man dabūtu istu seno ēģiptiešu mūmiju. Domās zibenīgi apsvēru vietu, kur savā mājā Latvijā šo mūmiju varētu novietot. Tad atbildēju: “Nē, nē... nē”. Vismaz tobrīd man patiešām nebija nepieciešama seno ēģiptiešu mūmija! Lieki piebilst, ka toreiz mūsu diplomātiskā misija tika veiksmīgi izpildīta nedaudz uz zinātnes rēķina.

Atrodoties Gotlandē, ar Zigrīdu bieži devāmies garās pastaigās gar jūras krastu vai pa rudens pusē pustukšajām Visbijas viduslaiku ieliņām. Kāda no šīm pastaiģām mūs aizveda līdz veikaliņam, kurā pārdeva izcili kvalitatīvas vīriešu virsjakas. Mēs abas zinājām, ka Jānis vienmēr bija gribējis iegādāties siltu, vēju un lietu aizturošu ādas jaku. Tāpēc nolēmām, ka radusies iespēja jāizmanto tūlīt un uz vietas. Pārtraucām pastaigu, atgriezāmies viesnīcā, kur atradām Jāni sēžot pie etnogrāfisku zviedru dzīvojamu ēku izpētes materiāliem, un paskaidrojām, ka nekavējoties jādodas uz mums zināmo veikalu. Manu acu priekšā joprojām ir dzīva aina, kā mēs ar Zigrīdu apņēmības pilnas, ejot pa priekšu, kāpām Visbijas kalnā un Jānis, skaļi protestējot, demonstratīvi sekoja vismaz desmit metrus aiz mums. Šī jaka Jāņa mugurā pēc tam pieredzēja lielākās daļas Eiropas arheoloģisko brīvdabas muzeju apmeklējumu.

Pagājušajā vasarā, izmantojot gleznotāja Pētera Rozenberga vēl manā bērībā sniegtās pamācības, no attāluma uzzīmēju Āraišu ezerpils rekonstrukciju akvareli. Tad kādu laiku minstinājos, jo kaut kā pietrūka. Līdz pievienoju sarkanu, izpludinātu siluetu, kurš pa laipu dodas uz ezerpili. Nu akvarelis bija pabeigts.

06.09.2020.

*Anda Vilka, arheoloģe,
M.A. muzeoloģijā,
bijusī Āraišu Ezerpils fonda
izpilddirektore*

Melānijai Vanagai – 115

“Radio mazā lasītava” ceļo, šoreiz uz M. Vanagas muzeju

Ingrīda Lāce

Melānijas Vanagas muzeja vadītāja

28. augusta pēcpusdienā muzejā viesojās radio raidījuma “Radio mazā lasītava” veidotāji, aktieris Gundars Āboliņš un dzejnieks, tulkotājs Guntars Godiņš.

Likās, kā gan tas būs – vienlaikus runāt gan par M. Vanagas paveikto, lasīt viņas darbus, gan uzzināt, ko tulko, ko raksta G. Godiņš. Domāju, ka kopā pavadītās pāris stundas bija ļoti piepildītas.

G. Āboliņš lasīja nevis izvilkumus no M. Vanagas publicētajām grāmatām, bet gan fragmentus no viņas rokrakstu grāmatām. Tie bija stāsti par abām M. Vanagas vecmāmuļām – Jūdi no “Vecdoļu” mājām un Jūliti no “Namiem”.

G. Godiņš atcerējās, ka pirms daudziem gadiem ir saticis M. Vanagu, runāja par to, ka arī viņa tulkotās igauņu rakstnieces L. Tungalas romāna “Biedrs bērns”

No kreisās: dzejnieks, tulkotājs G. Godiņš, LR1 žurnāliste I. Strautmane, aktieris G. Āboliņš. Foto: Dace Lāce

saturs sasauca ar M. Vanagas dzīvē smagu laiku – Sibīriju un pirmajiem pēckara

padomju gadiem. Par ļoti labu esam latviešu skatītāji atzinuši tikko redzēto fil-

mu ar tādu pašu nosaukumu. G. Godiņš gan atzina, ka grāmata esot vēl jaudīgāka. Zinu, ka arī dažās mūsu novada bibliotēkās ir šī grāmata.

Viņš iepazīstināja klausītājus vēl ar vairāku talantīgu igauņu rakstnieku, A. Kivirehka un Contras, darbiem. Arī šo rakstnieku darbi ir mūsu bibliotēkās. Iemīļotas ir A. Kivirehka grāmatas bērniem – “Tilda un putekļu eņģelis”, Karnevāls un kartupeļu salāti” u.c. Jāatzīstas, ka arī man šīs grāmatas bija ļoti tikams atklājums.

Nepiespiesta, draudzīga atmosfēra, šoreiz vairāk joku nekā nopietnības.

Pasākums jau ir pagātne, raidījums arī izskanējis, bet pacilājoša, laba sajūta paliek, un prātam ar’ kas ticis.

Raidījuma ierakstu iespējams noklausīties, to sameklējot Latvijas Radio mājaslapā <https://lr1.lsm.lv/lv/lr1/raidijumi/radio-maza-lasitava/>

“Trīnes pirts lustes” izdejotas!

Lilita Ventere,
deju kopas „Amata” vadītāja

Deju kopas “Amata” 20 gadu jubilejas koncerts izdejots! Ar prieku dejots, smiets, dziedāts un ballē dancots! Ar prieku satikti draugi no Skujenes, Ērgliem, Raunas, Sauleskalna un apskatītas “Kaimiņienes”!

Paldies gan „Amatas” dejotājiem, kuri ir kolektīva pamats no pirmās dienas (Velta Jermane, Sanita Bērziņa, Normunds Bērziņš, Ilgvars Cinis), gan tiem, kuri bijuši ar mums 18 (Anita Skrastiņa) un vēl, un vēl (Daina Kuzmane, Uģis Tinuss, Normands Stirna, Jānis Tinuss)! Paldies tiem, kuri stiprina upes plūdumu šodien (Silvija Priedeslaipa, Evija un Andžs Špaci, Lelde un Jānis Stepes, Laura un Raivis Oboznaji, Sanita un Edgars Zēģeles, Gunta Ziemeļe un Aigars Ungurs, Linda Vizāne Vinka, Marita Mackeviča, Ingrida Zēberga)!

Paldies ikvienam, kurš kaut brīdi bijis mūsu pulkā kuplināt “Amatas” tecējumu cauri gadiem!

Paldies atsaucīgajiem (Mārim Brasliņam un Jānim Venteram)!

Paldies mūsu stiprajiem balstiem Taigai Krūmiņai un Aigaram Krieviņam!

Paldies mūsu uzticīgajiem skatītājiem par aplausiem, līdzijušanu un krāšņajiem ziediem! Uz tikšanos!

“Spoguļnamiņš” izskan pasaulē!

Anete Eglīte,
Tūrisma un Āraišu ezerpils nodaļas
SA un komunikācijas speciāliste

Šī gada jūlijā virs Amatas upes tapa un apmeklētājiem tika atvērts “Spoguļnamiņš”. Unikālo projektu radīja radošās apvienības “Skudras metropole” vadītāja Gundega Skudriņa un dizaina risinājumu uzņēmuma *Don't Panic* dizainers Mārcis Ziemiņš.

Dienas laikā Spoguļnamiņā varēja baudīt kafijas rituālu, savukārt vakaros tas pārvērtās unikālā naktsmītnē.

Kopā ar “Spoguļnamiņa” komandu lepojāmies un priecājamies, kad par “Spoguļnamiņu” raksta Amerikā – “Yahoo News”, Anglijā – “PressTV”, “MSN”, “Tellerreport”, Ķīnā – “CGTN”, “ECNS”, Indijā, Dienvidaustrumāzijā – “WION”, “EINDIYA”, Krievijā – “ZEE5”, Vācijā – “9GAG”, Apvienotajos Arābu Emirātos – “SHIA-TV”, Katarā – “Shafaqna”, Igaunijas televīzijā, Spānijā, Polijā un citu valstu medijos!

Lieliski panākumi! Lai arī turpmāk visi realizētie projekti skaļi un tālu skan!

Vairāk par Spoguļnamiņu: www.spogulnamins.lv.

Foto: Jānis Viksna

Muižu vēstures izpēte Amatas pagasta teritorijā

Edgars Žīgurs,
vēsturnieks

Šogad Melānijas Vanagas muzejs, turpinot novadpētniecības izziņāšanas un popularizēšanas tradīcijas, ar Amata novada domes atbalstu organizē Amatas pagasta muižu vēstures izpēti.

Mūsu priekšstatos “muižu laiki” galvenokārt saistās ar latviešu zemnieku nebrīvi – apspiestību un beztiesiskumu. Tomēr tā nav tikai tumša vēstures lappuse, kuru pēc iespējas ātrāk jāpāršķir. Tas ir stāsts par mūsu priekšteču dzīvi gandrīz 400 gadu ilgā laika posmā (pirmās ziņas par muižu izveidi Amatas pagastā saistāmas ar 16. gs. beigām, un tās pastāv līdz Latvijas valsts sākuma gadiem). “Muižu laikus” raksturo ne tikai minētās negatīvās tendences. Tajos iezīmējas arī daudz citu norišu un lietu: izmaiņas kultūrvēsturiskā ainava – tiek veidoti muižu kompleksi, ceļi, krogi un alejas, celtas ražotnes un skolas. Tam līdztekus mainās zemnieku sociālā un ekonomiskā dzīve, arī ēku celtniecības tradīcijas. Blakus beztiesiskumam aug vēlme panākt taisnību. To ataino gan zemnieku iesniegtās sūdzības dažādām valsts amatpersonām, gan visbeidzot – zemnieku nemieri. Līdztekus nabadzībai un apspiestībai pastāv vēlme kļūt turīgam un nozīmīgam. Vēstures avotos lasām par bagātiem saimniekiem, kas pašam ķēniņam aizdevuši naudu, lasām par zemniekiem, kas ieņēmuši nozīmīgus amatus gan muižās, gan valsts pārvaldē. Uzzinām par vietējās izcelsmes lēņu vīriem (leimaņiem), kuriem piederēja zināma brīvība un pat kāda muiža. Līdzās tumsībai mēs uzzinām arī par izglītību, skolām un izglītotiem zemniekiem un kungiem, kuru zināšanas un prasmes noderēja vispārējai zemnieku stāvokļa uzlabošanai.

Amatas pagasta teritorijā ir pastāvējušas divas muižas ar centriem tajā – Spāre un Rencēni, taču liela daļa tagadējās pagasta teritorijas piederējusi vairākām citām muižām, kuru centri neatradās pagasta robežās, piemēram – Drabešiem, Kosai, Rāmuļiem, Kļavkalniem u.c.

Pētot muižu vēsturi, tika akcentēta pagastā esošo Spāres un Rencēnu muižu izpēte, kā arī Drabešu muiža, jo tai piederēja lielas zemes platības tagadējā pagasta teritorijā. Minēto muižu vēstures izpētes procesā tika strādāts Latvijas Valsts vēstures arhīvā, kur glabājas dažādi minēto muižu vēstures dokumenti – sākot ar muižu pirmsākumiem datējamām vaku grāmatām, zemnieku sūdzībām un beidzot ar muižu sadalīšanas dokumentiem. Vērtīgas vēstures liecības glabājas arī Cēsu Vēstures un mākslas muzeja krājumā un arhīvā. Pētniecības procesā izmantoti tur esošie 20. gs. sākuma fotoattēli, “muižu laiku” dokumenti, kā arī muižu kompleksu fotofiksācija un apraksti, kas veikti 20. gs. 70.–80. gados. Paralēli vēstures avotu pētniecībai notika arī kompleksu apsekošana, vietējo iedzīvotāju intervēšana, veikta gan parastā, gan aero fotofiksācija.

Visus minētos materiālus apkopojot, top pētījums par Spāres, Rencēnu un Drabešu muižām. Tas ietvers ziņas par to izveidi, īpašnieku dzimtām, saimniecisko stāvokli, zīmīgākiem notikumiem, zemnieku stāvokli, par muižas apbūves kompleksu un tā tagadējo likteni. Pētījums un tā tapšanā izmantotie materiāli nonāks Melānijas Vanagas muzeja rīcībā, kā arī tiks publicēti Latvijas vēstures un novadpētniecības portālā Historia.lv sadaļā: <https://www.historia.lv/organizacija/melanijas-vanagas-muzejs>

Visi, kuriem interesē Amatas pagastu muižu vēsture, laipni aicināti uz “Muižu laiku stāstu un melodiju vakaru”. Pasākuma laikā “muižu laiku” stāstus stāstīs Melānijas Vanagas muzeja vadītāja Ingrida Lāce, izmantojot M. Vanagas materiālus, kuri raksturo minēto muižu ikdienas dzīvi. Ar muižu vēstures pētījuma kopsavilkumu iepazīstinās Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja vēsturnieks Edgars Žīgurs un par atbilstošu muzikālo noskaņu rūpēsies Drabešu muižas muzikanti.

Paldies visiem, kas palīdzēja pētījuma tapšanā!

Akmens laikmeta mājokļa atjaunošanas talka Āraišu ezerpils Arheoloģiskajā parka

Laura Lēgere, arheoloģe
Amatas novada pašvaldības
Tūrisma un Āraišu ezerpils
nodaļa

2020. gads Āraišu ezerpils Arheoloģiskajā parkā ir Dr.hist., Dr.hist.h.c. Jāņa Apala deviņdesmitās jubilejas gads. Āraišu ezerpils augšāmcelšana bija sapnis, kam arheologs veltīja savu mūžu, tomēr šī lielā sapņa īstenošana nebūtu iespējama bez rūpīgi saplānotiem un organizētiem praktiskiem uzdevumiem, kuru veikšanā tika iesaistīts arī plašs atbalstītāju loks. Jau kopš brīvdabas arheoloģiskā muzeja organizēšanas pirmsākumiem par ikgadēju tradīciju kļuva talku rīkošana ainavas veidošanai un kopšanai Āraišu ezera krastā. Sākotnēji talkās piedalījās studenti, Āraišu arheoloģisko ekspedīciju dalībnieki, dažādu citu organizāciju pārstāvji un skolēni, pēc Āraišu ezerpils fonda izveidošanas – fonda biedri un atbalstītāji.

Turpinot tradīciju, Āraišu ezerpils Arheoloģiskā parka komanda sadarbībā ar Latvijas Arheologu biedrību organizēja akmens laikmeta mājokļa atjaunošanas talku Meitu salā. 1999. gadā pēc arheoloģes, akmens laikmeta pētnieces, Dr.hist. Il-

gas Zagorskas norādēm celtais akmens laikmeta mājoklis šo gadu laikā jau vairākkārt atjaunots, un šoreiz uzdevums bija nostiprināt tā konstrukciju un uzlikt jaunu jumta segumu.

Talku ievadīja Mg.hist. Mārča Kalniņa lekcija par arheoloģiskajos izrakumos iegūtajām liecībām, to interpretācijām un iespējām veidot zinātniski pamatotas akmens laikmeta mājokļu rekonstrukcijas. Par to, ka cilvēki Āraišu apkārtnē dzīvojuši jau akmens laikmetā, liecina atsevišķi atradumi – krama nuklejs, akmens cirvis un akmens kalniņš, tomēr citas šī laikmeta liecības Āraišos nav atrastas. Akmens laikmeta celtnes Meitu salā veidotas kā ideālrekonstrukcijas pēc Latvijā un kaimiņu zemēs atrastajiem arheoloģiskajiem materiāliem.

Talkas dalībnieki – kopā vairāk nekā divdesmit arheologi, vēstures studenti un interesenti, nostiprināja akmens laikmeta mājokļa konstrukcijas, turpat Āraišu ezera krastā sagrieza nepieciešamo daudzumu niedru un pilnībā atjaunoja jumta segumu. Dienas nobeigumā talcinieki tikai aicināti pie ugunsкура uz kopīgu dziedāšanu: arheoloģe Dr.hist.h.c. Zigrida Apala iepazīstināja ar vecākās arheo-

Akmens laikmeta mājokļa atjaunošana – niedru kūlišu siešana un jumta ieklāšana. Foto: Eva Koljera

logu paaudzes mīļākajām, kā arī Āraišu arheoloģisko ekspedīciju laikā dziedātām dziesmām.

Talkas laikā Solvitas Lodiņas vadībā norisinājās materiāla gatavošana projekta “Vēstures pētniecība arheologa metodēm” īstenošanai vēstures mācību priekšmeta tēmas “Senvēsture”

ietvaros Latvijas skolās. Projekta mērķis ir attīstīt kompetenču pieejā balstītu vispārējās izglītības saturu; sadarbību mācību materiālu izstrādē un aprobācijā paredzēts turpināt.

Talkas Āraišos ne to pirmāsākos, ne tagad nav tikai teritorijas kopšanas darbi – tās

vienmēr bijušas arī domubiedru kopā sanākšanas reizes, kad tiek pārrunāts padarītais un iezīmēti nākotnes plāni. Arī šajā reizē tika apspriesti veicamie uzdevumi, lai Āraišos atkal iedzīvinātu zinātkāru studentu un eksperimentālās arheoloģijas garu.

Priecāties par dzīvi

Benita Branta,
Zaubes senioru biedrības
“Sidrabožols” dalībniece;
Gunta Rudmīze,
Zaubes senioru biedrības
“Sidrabožols” vadītāja

Laukos cik necik darboties spējīgam cilvēkam patiesībā nav iemesla žēloties par garlaicību, it sevišķi vasarā, kad darbs dzen darbu. Un tomēr reizēm gribas ko vairāk, jo mēs taču neiztiekam tikai no maizes, un neviens cilvēks tiešām nav vientuļa sala. Kopš Zaubē darbojas biedrība “Sidrabožols”, tagad ikvienam, kas vēlas, ir iespēja piedalīties dažādās aktivitātēs vai vienkārši būt kopā ar domubiedriem. Liekas, it kā nieks, bet, kad telefonā ieskanas *WhatsApp* signāls, pārņem silta sajūta: tu zini, ka neesi aizmirsts, jo atkal tiec aicināts uz kārtējo kopīgo pasākumu vai varbūt jaukiem vārdiem tiek pasveicināts kārtējais biedrības gaviļnieks. Kopš pulcēšanās aizlieguma atcelšanas biedrības dalībnieki dzimšanas dienas atkal svinam klātienē brīvā dabā. Nekas jau nenotiek pats no sevis – laba ballīte prasa labu sagatavošanos. Te lielu paldies ir pelnījusi biedrības vadītāja Gunta Rudmīze ar savu komandu (Airu, Velgu un meitu Ievu), kas

vienmēr ir sagatavojušas svinību vietu, izdomājušas, kā godināt jubilārus, lūgušas iesistīties jubileju atzīmēšanā pat meiteni ar ģitāru, tādēļ šīs pasēdēšanas allaž izvērsas par izdziedāšanās svētkiem no visas sirds. Un tas nebūt nav maz.

Mēs ļoti vēlamies ceļot. Jūnijā, pēc Covid-19 ierobežojumu atcelšanas, ar privātajiem auto devāmies lūkoties peonijas uz Kalsnavas arborētumu, bet diemžēl skaistules nelabvēlīgo laika apstākļu dēļ vēl īsti nebija modušas, tomēr daudzie krāšņie rododendri un ūdensrozes priecēja. Tālāk ceļš veda uz Madonu, kur tikām sagaidīti nelielā ģimenes uzņēmumā ar filozofisku nosaukumu “Domu pietura”. Šeit klausījāmies stāstījumu par to, kā radies uzņēmums, kurā darina vīnu tikai no Latvijā augušām ogām un augļiem. Mantojot Kārļa Dumbrāja vismaz 50 gadu garumā koptās vīna gatavošanas tradīcijas, meita Astra un mazmeita Ilze turpina papiņu (tā vīnas mīli sauc 101 gadu vecumā aizsaulē aizgājušo papiņu, bet vīna klātbūtne jūtama katrā stāstījuma vārdā) iesākto. Var tikai apbrīnot divu stipru sieviešu uzņemību un spēku. Lai viņām izturība un veiksmē! Vēl tikai iegādājāmies līdzīgu ņemšanai

kādu vīna pudeli, kuru tukšojot, atmiņās būsim atkal Madonā – Domu pieturā.

Pāri Vidzemes pakalniem, garām Smeceres silam un krogam, un esam kazu fermā “Līvi”. Vērojām kazu slaukšanu ar aparātiem

un klausāmies saimnieka stāstījumu par uzņēmuma rašanos, par kazām un par produktiem, kuri iegūstami no kazas piena, un, protams, degustējam produkciju. Mums tiek piedāvāti piecu veidu mikstie sieri. Katrs

ar savu garšu – nesajauksi. Lai mīgas, mazliet nogurušas, bet priecīgas par redzēto un dzirdēto, domājot par nākamajiem ceļojumiem, dodamies mājup. Vēl tik daudz skaista un neredzēta.

Foto: Ieva Rudmīze

Satikšanās priekam pa pēdām

1. klases kolektīvs un klases audzinātāja Kristīna Vitola

Māra Skrinda,
Drabešu Jaunās pamatskolas
direktores vietniece

Jaunais mācību gads Drabešu Jaunajā pamatskolā veiksmīgi iesācies klātienē. 1. un 4. klase mācās pēc jaunā mācību satura, kas ikvienam pedagogam ir izaicinājums, taču, augustā pedagogu komandai strādājot kopā un plānojot satura ieviešanu, ir saprotams, kādā virzienā mums visiem jādodas. Šogad mūsu kolektīvam pievienojušies trīs jauni pedagogi. Mācības pirmajā klasē uzsāka 12 skolēni, savukārt pavisam kopā mums pievienojās deviņas jaunas ģimenes. Attālinātais mācību process pavasarī lika mums saprast, cik svarīgi ir pavadīt laiku kopā un cik ļoti iepriekšējā mācību gada beigās mums tā pietrūka,

tādēļ augustā klašu kolektīvi tikās draudzības dienās, lai savstarpēji iepazītu jaunās klases biedrus un kopā ar klases audzinātāju pavadītu laiku jaukās aktivitātēs. Tikāties arī Zinību dienā, kad klašu kolektīvi kopā ar audzinātājiem devās satikšanās priekam pa pēdām, piedzīvojot gan atklāšanas prieku, gan pārsteigumu. Šajā mācību gadā turpināsim personības pilnveides procesu “Līderis mani” – gan vecāki, gan pedagogi jau izgājuši apmācību par personīgo līderību. Arī “Līderis mani” ieviesēju komanda piedalījies vairākās tiešsaistes nodarbībās, un jau šoruden skolā organizēsim līderības dienu. Vēlam visiem izturību un spēju novērtēt tos, kuri mums ir blakus ikdienā!

Sveic Vidzemes uzņēmējus

Anete Eglīte,
Tūrisma un Āraišu ezerpils nodaļas
sabiedrisko attiecību un komunikācijas speciāliste

19. augustā Gulbenes novada Stāmerienas pili Vidzemes Plānošanas reģions Vidzemnieku dārza svētkos pulcēja uzņēmējus un pašvaldību pārstāvjus no Vidzemes novadiem un Valmieras pilsētas, lai jau deviņo gadu pastāstītu par 26 uzņēmēju pieredzi un panākumiem. Uzņēmēji tika godināti dažādās kategorijās – inovatīvs uzņēmējs, tūrisma uzņēmējs, atbildīgs uzņēmējs, saimniecība, debija, eksportspēja, mājražotājs/amatnieks, entuziasts. No Amatas novada uzņēmējiem balvu saņēma z.s. “Atēnas” no Zaubes pagasta. Saimniecība darbojas kopš 2009. gada. Tās pamatdarbība ir bioloģisku gaļas liellopu audzēšana un augstas kvalitātes liellopu gaļas produktu ražošana. Īpašnieks Valdis Lācis ar dēlu Aldi atbild par finansēm, celtniecību un loģistiku, savukārt Aelita Runce pārvalda lopkopību un nodarbojas ar projektu finansējuma piesaisti. Augsta kvalitāte ir saimniecības moto, jo saimnieku mērķis ir veicināt izpratni par augstvērtīgas liellopu gaļas patēriņu Latvijā.

Uzņēmumu sveica Amatas novada domes priekšsēdētāja Elita Eglīte, Vidzemes Plānošanas reģiona administrācijas vadītāja Guna Kalniņa-Priede un Attīstības padomes priekšsēdētājs Hardijs Vents. Foto: Uģis Brālēns

“Vēl pavisam nesen tas bija tikai mūsu sapnis”

Foto: Jūrgis Rikveilis

Anete Eglīte,
Tūrisma un Āraišu ezerpils
nodaļas sabiedrisko attiecību
un komunikācijas speciāliste

Pavisam nesen, augustā, Āraišos tika atklāta viesu māja “Virgabaļi”. Saimnieki stāsta: “Vēl pavisam nesen tas bija tikai sapnis par skaistu, ērti iekārtotu māju mūsu ciemiņiem. Atjaunojām senu guļbūvi, bet saglabājām tās bijušo elpu. Ar visinteresantāko radišanas procesu, ar autentisku krāsu izvēli, ar paša saimnieka redzējumu no vecām lietām uzburt īpašas detaļas ikkatrā telpā, kā arī īpašu palīgu čaklajām rokām, mums izdevās iecerētais. Būsim priecīgi, ka novērtēsiet, izbaidīsiet un lieliski atpūtiesieties

pie mums Āraišu pusē, 7 km no Cēsīm. Šobrīd piedāvājam pirmo dzīvokli ģimenei vai draugu pulciņam līdz 7 cilvēkiem.” Viesu māja ir piemērota ģimenēm ar bērniem, nelielām draugu grupām un mūzikas mīļotājiem – ir pieejama arī ģitāra. “Virgabaļi” priecāsies uzņemt arī motociklistus. Ir pieejama vieta/garāža, kur apkopt un nepieciešamības gadījumā salabot savu motociklu. Beidzoties vasaras sezonai, visiem aukstuma peldes mīļotājiem būs iespēja nopeldēties diņķi un pēc tam sasildīties, baudot kādu siltu dzērienu saules apspīdētā terasē mājas priekšā. Vairāk par jauno viesu namu – www.facebook.com/virgabaliguethouse/.

Līvos noslēdzas sporta svētku sezona

Ēriks Bauers,
sporta koordinators un metodiķis

29. augustā ar aktīvu sporta dienas programmu noslēdzas tradicionālie sporta svētki Līvos. Ikvienam svētku apmeklētājam bija iespēja šaut ar loku un pneimatisko ieroci, uzspēlēt krosmintu, bet ģimenes un bērni varēja pārbaudīt savas sadarbības prasmes dažādās spēlēs un uzdevumos kopā ar jauniešu organizāciju “Nītaureņi”. Mazākajiem svētku dalībniekiem tika noorganizēta lielā piepūšamā atrakcija.

Aizraujošas ciņas notika pludmales volejbolā, kur sacentās 22 komandas.

Pludmales volejbola rezultāti

Sporta līga:

1. “Kaņeps” – Rihards Lazdiņš/Daniels Žukovskis;
2. “Cīņasspars” – Artis Dricka/Reinis Vasiļevskis;
3. “Mežstrādnieki” – Gustavs Ozoliņš/Uldis Elksnis.

Atpūtas grupa:

1. “Rīt darbs” – Jānis Ontužāns/Andris Ontužāns;
2. “DPD” – Kristaps Martinsons/Mārcis Ozols;
3. “KD” – Deivids Šulcs/Krišs Ivanovs.

Florbolā par uzvaru šoreiz sacentās 11 komandas junioru un pieaugušo grupā.

Florbols “3 pret 3” rezultāti

MIX līga:

1. “Cel iekšā” – Armands Maksimovs, Lauris Mazpolis, Kristiāns Suharevs;
2. “Amatieri” – Ritvars Poikāns, Verners Rudens, Raivis Holcmanis;
3. “Silveriši” – Guntis Knēts, Edžus Mellēns, Anna Ankudinova, Roberts Vīla.

Junioru līga:

1. “East Side” – Martins Traubergs, Ričards Ruska, Markuss Vitte;
2. “Pagalma puikas” – Mariuss Virskulis, Kristiāns Ķerpe, Rūdolfs Dāvis Maklers;

Foto: Unda Paula Lauberga

3. “Fantastiskais četrinieks” – Jēkabs Jānis Balodis, Regnārs Kreičmanis, Aleksis Gušča, Matīss Cekuls.

Lielu interesi radīja jaunums sporta svētkos – zolītes turnīrs, kurā par uzvaru sacentās 15 zolmaņi.

Zolītes turnīra rezultāti:

1. Guntis Skrastiņš,
2. Ivo Balčiņš,
3. Uģis Rutkovskis.

Par ierastu tradīciju kļuvis arī dambretes turnīrs, kur šoreiz 12 dalībnieki tika sadalīti jauniešu un pieaugušo grupās.

Dambretes rezultāti jauniešiem:

1. Edgars Ungurs,
2. Kristaps Veinstēns,
3. Dāvis Krodzīnieks.

Dambretes rezultāti pieaugušajiem:

1. Juris Neimanis,
2. Sabīne Legzdiņa,
3. Eduards Dumpe.

Svētki noslēdzās ar lustīgu balli piecu stundu garumā ar grupu “5 Jāņi”. Uz tikšanos nākamgad!

Pludmales volejbolā čempionu kausu izcīna komanda “Uppercut”

Ēriks Bauers,
sporta koordinators un metodiķis

9. augustā noslēdzās Amatas kausa izcīņas lielais fināls. Lai arī fināla posmā uzvarēja “Vietējie” (Aigars Kalniņš, Rihards Lazdiņš), taču kopvērtējumā vairs nespēja apsteigt komandu “Uppercut” (Patriks Pinka, Jēkabs Dzenis. Jēkabs aizstāja ierasto pārinieku Edgaru Žurevski, kurš nevarēja ierasties mācību dēļ).

Sporta ligas rezultāti:

1. “Uppercut” – Patriks Pinka, Jēkabs Dzenis;
2. “Vietējie” – Aigars Kalniņš, Rihards Lazdiņš;
3. “Tu izdomā” – Lauris Enkuzēns, Raivis Ozoliņš.

Atpūtas grupas rezultāti:

1. “Panda” – Bruno Meržajevskis, Klaudija Tijāre;

2. “Putā” – Edgars Jolkins, Ivo Auziņš;
3. “Žīka” – Jānis Ābelīte, Mārcis Miķelsons.

Milzīgu paldies sakām visiem mūsu atbalstītājiem!

Livonia Cēsis, kuri vienmēr rūpējās par atspirdzinošiem dzērieniem, *Studio Pizza* par gardajām picām katrā posmā. Paldies *Rakši ZOO* un *ED SUP Boards* par skaistajām un personalizētajām balvām čempionāta kopvērtējuma uzvarētājiem!

Paldies *FonoKlubs* un sporta preču veikalam *Fans Cēsis*. Paldies arī *Nilsson Coffee*, *Veselības Laboratorija*, *Ozolkalns*, *Vinnis Bišu Bode*.

Paldies sadarbības partneriem *PRINTMii*, *RRAgency*.

Paldies organizatoriem Amatas novada pašvaldībā un sacensību tiesnesim Rūdolfam Bondaram.

Uz tikšanos nākamajā sezonā!

Sporta ligas uzvarētāji. Foto: Unda Paula Lauberga

Sporta klubs “Ašais” piedāvā ķermeņa kompozīcijas analīzi

Austris Āboliņš,
sporta kluba “Ašais” izveidotājs un treneris

Sporta klubs “Ašais” piedāvā iedzīvotājiem noteikt sava ķermeņa kompozīciju, izmantojot jaunākās tehnoloģijas – ķermeņa kompozīcijas analizatoru ACCUNIQ.

Kāda ir ķermeņa sastāva analīzes nozīme? Veseliem cilvēkiem balanss starp, piemēram, ūdeni, olbaltumvielām, taukiem, minerālvielām ir līdzsvarā un nemainīgs. Kad tas tiek zaudēts (dzīvesveida, kaitīgu ieradumu utt. ietekmē), cilvēks var būt pakļauts aptaukošanās izraisītam vielmaiņas, sirds slimību, diabēta riskam vai citām nevēlamām novirzēm, ko, piemēram, var izraisīt ķermeņa ūdens līdzsvara traucējumi.

Kā tas darbojas? Bioelektriskās pre-

testības analīze – ACCUNIQ izmanto uzlabotas bioelektriskās pretestības analīzi (BPA) un tai piederošus inženiertehniskos jauninājumus, kas ļoti korelē ar DEXA mērījumiem.

BPA ir droša! Caur ķermeni tiek sūtīta neliela elektriskā strāva, lai izmērītu pretestību tās plūsmai. Ķermeņa tauki ir slikti strāvas vadītāji, savukārt muskuļi un ūdens ir labi vadītāji!

Vairāk informācijas un pieteikšanās analīzei <http://www.sk-ašais.lv>. Skenē kodu – nonāksi lapā:

Atpūtas grupas uzvarētāji. Foto: Unda Paula Lauberga

Sveicam Amatas novada jubilārus!

*Priecājies par to, kas tu esi.
Priecājies par to, kāds tu esi,
Par to, kas tev pieder
Un kas tev vēl būs!*

Augustā Amatas novadā dzimuši astoņi bērni:

**Drabešu pagastā – trīs;
Nītaures pagastā – trīs;
Skujenes pagastā – viens;
Zaubes pagastā – viens.**

Veselības projekta pasākumi Amatas novadā*

10. septembrī	Veselības diena Zaubē. Tikšanās ar ginekologi I. Zupu, saruna par tēmu “Ginekoloģija un onkoprofilakse” . O. Elmeres ģimenes ārstu praksē no plkst. 9.00 līdz 11.00	
11. septembrī	Veselības diena Zaubē. Tikšanās ar endokrinologu, saruna par tēmu “Cukurdiabēts kā sirds un asinsvadu slimību riska faktors” . O. Elmeres ģimenes ārstu praksē no plkst. 9.00 līdz 12.00	
25. septembrī	Veselības diena Zaubē. Tikšanās ar pulmonologi Zintu Bērziņu, saruna par tēmu “Onkoloģisko slimību profilakse pulmonoloģijā” . O. Elmeres ģimenes ārstu praksē no plkst.12.00 līdz 15.00	
22., 29. septembrī	6., 13., 20. oktobrī	Veselības vingrošanas nodarbība, vada Ruta Kazerovska Skujenes tautas namā plkst. 15.00–17.00
22., 29. septembrī	6., 13., 20. oktobrī	Veselības vingrošanas nodarbība, vada Dace Lūkina Ieriķos, Amatas pamatskolas sporta zālē plkst. 18.00–19.30
23., 30. septembrī	7., 14., 21. oktobrī	Veselības vingrošanas nodarbība, vada Dace Lūkina Nītaures vidusskolas sporta zālē plkst. 18.30–20.00
24. septembrī	1., 8., 15. oktobrī	Veselības vingrošanas nodarbība, vada Sanita Griezīte Zaubes pamatskolas sporta zālē plkst. 18.00–19.00
24. septembrī	1., 8., 15. oktobrī	Veselības vingrošanas nodarbība, vada Zigrīda Liepiņa Drabešu Jaunās pamatskolas sporta zālē Līvos plkst. 14.00–15.00
	7., 14., 21. oktobrī	Veselības vingrošanas nodarbība, vada fizioterapeite Elina Ogliņa Amatas novada pašvaldības ēkā “Ausmas” plkst. 18.30–19.30
	14., 21. oktobrī	Veselības vingrošanas nodarbība, vada fizioterapeite Elina Ogliņa Amatas kultūras centrā Ģikšos plkst. 17.00–18.00

Pasākumi apmeklējami bez maksas, tiek īstenoti ESF projektā nr. 9.2.4.2/16/I/007.
Uz nodarbībām aicināts ikviens interesents.
Plašāka informācija par pasākumiem www.amatasnovads.lv

Aicinām āraišniekus uz tikšanos

Āraišu apkārtnē izsenis bijusi nozīmīga kultūr- vēsturiska vieta Latvijā – ar leģendām apvīto seno latgaļu ezerpili, seno Āraišu baznīcu, vējdzirnavām un Drabešu muižu. Āraišu kultūrvēsturiskās ainavas apvidus teritorija ir iekļauta valsts nozīmes aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā.

Aicinām āraišniekus 14. oktobrī uz sarunu par Āraišu kultūrainavu, lai kopīgā darbnīcā apzinātu katrs savas Āraišu ainavas kultūrvēsturiskās vērtības un noskaidrotu, kādi noteikumi kopīgi būtu jāievēro, lai vērtīgo kultūrvēsturisko manto-

jumu saglabātu nākamajām paaudzēm. Pie mums viesosies ainavu arhitekte Indra Purs, pētījuma “Āraišu apkārtnes kultūrainava – mantojums rītdienai” vadītāja, un Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes pārstāvis. Gaidīsim **trešdien, 14. oktobrī plkst. 17.30 – 19.30** skaisti atjaunotajās viesu mājās “Virgabaļi”. Precīzāku informāciju var uzzināt: ieva.dreibante@amatasnovads.lv, tālr. 28681083.

Ieva Dreibante,
Amatas novada pašvaldības
projektu koordinatore

Informācija par pašdarbības kolektīvu darbu 2020./2021. sezonā

Zaubes kultūras namā

- Zaubes jauktais koris.** Diriģents Rihards Rudzītis, koncertmeistare Līga Paegle, kora vecākā Anita Knēta, tālr. 26488960. Mēģinājumi norisinās trešdienās plkst. 18.30
- Līnijdeju kolektīvs “TIK UN TĀ...”** Plašāka informācija un pieteikšanās pie Irēnas Rešetņikas, tālr. 29161867. Mēģinājumi ceturtdienās plkst. 18.30.
- TLM rokdarbu pulciņš “TREJDEVIŅI”.** Plašāka informācija un pieteikšanās pie Sandras Eglītes, tālr. 26679328. Interesenti aicināti pieteikties uz aušanu, informācija par izstādēm Latvijas mērogā un apgūstamajām rokdarbu tehnikām individuāli ikvienam interesentam.
- 1.–4. klašu tautisko deju kolektīvs.** Nodarbības divas reizes nedēļā. Vadītāja Inese Daugaviete tālr. 26545470

Skujenes kultūras namā

- Sieviešu vokālais ansamblis “Dalvijas”** sezonu sāk 7. oktobrī plkst. 18.00. Pieteikšanās un plašāka informācija pie vadītājas Alises Ketleres-Kaņepones, tālr. 26194106.
- Bērnu teātra pulciņš “Mēs”** sezonu sāk 9. oktobrī plkst. 16.00. Pieteikšanās un plašāka informācija pie režisores Baibas Jukņevičas, tālr. 29437407.
- Lauku amatierteātris** sezonu sāk 9. oktobrī plkst. 18.00. Pieteikšanās un plašāka informācija pie režisores Baibas Jukņevičas, tālr. 29437407.
- Deju kolektīvs “Skujene”** sezonu sāk 9. oktobrī plkst. 20.00, mazie dejotāji 10. oktobrī plkst. 11.00. Plašāka informācija un pieteikšanās pie vadītājas Solvitas Krastiņas, tālr. 29466367.

Aicinām jaunus dalībniekus! Izvēlies un pievienojies mums!

Amatas kultūras centrā

- Vidējās paaudzes deju kolektīvs “Amata”.** Mēģinājumi otrdienās no plkst. 20.00, svētdienās no plkst.19.00. Kolektīva vadītāja Lilita Ventere.
- Līnijdeju grupa.** Mēģinājumi trešdienās no plkst.18.30. Vadītāja Irēna Rešetņika.
- Vīru koris “Cēsis”.** Mēģinājumi ceturtdienās no plkst 19.00. Mēģinājumi notiek Drabešu tautas namā. Vīru kora vadītāja Marika Slotina Brante.

- Drabešu muižas Amatu mājā** mēģinājumi norisinās folkloras kopai “Ore”, vadītāja Inese Roze. Sikāka informācija par kolektīvu darbību, zvanot pa tālr. 28624831.

Nītaures kultūras namā

- Nītaures lauku teātris.** Nodarbības piektdienās 17.00–20.00 un sestdienās 10.00–13.00. Sikāka informācija, sazinoties ar režisori Laumu Vītolu, tālr. 26556874.
- Sikāka informācija par **Nītaures kora** nodarbību grafiku sekos.

Svecīšu vakari Amatas novadā

Skujenes pagastā

- Skujenes kapsētā
26. septembrī plkst. 18.00

Zaubes pagastā

- Vidus kapos Zaubē
19. septembrī plkst.18.00
- Āžkalna kapos Zaubē
19. septembrī. plkst.19.00
- Sila kapos Zaubē
4. oktobrī plkst.17.00

Nītaures pagastā

- Nītaures kapos
26. septembrī plkst. 17.00

Amatas novadā mūžībā aizgājuši

Drabešu pagastā

Ilmārs Arvīds Celmiņš (07.07.1942.–14.08.2020.)
Indra Gerasimova (27.03.1962.–31.08.2020.)
Angelina Kuļiņiča (17.11.1949.–22.07.2020.)
Arnolds Ķepsnis (13.11.1949.–18.08.2020.)
Valentīna Logina (12.08.1938.–19.08.2020.)
Lidija Miščenko (07.11.1943.–19.08.2020.)
Ināra Lilita Vigante (12.06.1941.–19.08.2020.)

Skujenes pagastā

Dmitrijs Gordijenko (13.05.1952.–10.08.2020.)
Artis Grīnbergs (08.05.1968.–24.08.2020.)

Nītaures pagastā

Baiba Balode (28.05.1941.–31.08.2020.)